

Protokoll

Fra møte i faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd

Dato: 26.09.2017, kl. 10.00 – 14.00

Sted: VKM, Myrens Verksted   Møteleder: Brit Hjeltnes

Deltakere

Fra faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd: Brit Hjeltnes (leder av faggruppen), Øivind Bergh, Knut Egil Bøe, Roar Gudding, Stein Mortensen Cecilie Mejdell (fra kl.12.30, Carlos das Neves (På telefon kl. 10.30-11.00)

Forfall: Espen Rimstad, Kristian Hoel, Jacques Godfroid, Carlos das Neves

Fra sekretariatet til VKM: Dean Basic (ref.), Danica Grahek-Ogden (fra kl. 10.00-10.20), Siamak Yazdankhah (fra kl. 10.25-11.00), Gisle Solstad (fra kl. 11.30-11.50)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppeleder Brit Hjeltnes ønsket velkommen til møtet. Ingen av medlemmene erklærte seg inhabile vedr. de saker som skulle behandles på møtet.

2. Godkjenning av møteinnkallelse, dagsorden og protokoll

Innkalling og dagorden for møtet ble godkjent. Rekkefølge på sakene ble noe endret.

3. Status for øvrige saker i faggruppen

Villsvin

Faggruppen ble orientert om status. Dette er en felles bestilling fra Miljødirektoratet og Mattilsynet, der arbeidet foregår i to deler. Litteraturen er begrenset, men det finnes en del rapporter om forvaltning. Ekspertene fra Artsdatabanken er også tilgjengelige til å bistå med informasjon.

Første del av oppdraget er knyttet til Miljødirektoratets ansvarsområde og fokuserer på potensiell spredning og bestandsutvikling hos villsvin (som migrerer fra Sverige) i Norge.

Dette er forankret og skal godkjennes i faggruppen for fremmede organismer og CITES. I tillegg skal to eksterne fagfeller fra utlandet brukes for kvalitetssikring av rapporten. Danica Grahek-Ogden er prosjektleder og publisering av arbeidet er planlagt i desember.

Mattilsynet står bak andre del av oppdraget. Med utgangspunkt i vurderingen som gjøres i del 1, vil denne delen av arbeidet belyse aktuelle risikofaktorer nærmere, både for dyre- og humanhelse, ved en økt forekomst av villsvin i Norge. Planleggingen av arbeidet pågår, og VKMs faggruppe for hygiene og smittestoffer, faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd, samt faggruppen for fremmede organismer og CITES. Arbeidet med del 2 skal etter planen starte i januar i 2018.

Antimikrobiell resistens (AMR) i ville dyr

Prosjektleder Siamak Yazdankhah orienterte faggruppen om status. Dette er en bestilling fra Miljødirektoratet, som er delt inn i to deler. Første del blir en generell kunnskapsoppsummering (siden litteraturen er begrenset) om spredning av AMR til ville arter og omvendt, om alle ville dyrearter hvor det er blitt identifisert AMR-bakterier (og AMR-typer) fra, internasjonalt og i Norge. Rapporten er tenkt å deles inn i terrestriske og akvatiske dyr. Arbeidet blir tverrfaglig og vil inkludere personer fra faggruppen for mikrobiell økologi og faggruppen for genmodifiserte organismer, samt en ekstern medlem fra NIFES. Del 1 forventes å bli publisert i desember.

Del 2 av oppdraget vil sannsynlig utgå fra Mattilsynet og vil bli flere avgrensede, spesifikke risikovurderinger som fokuserer både på terrestriske og akvatiske dyregrupper. Disse vil videre inndeles til små pattedyr (f. eks gnagere, flaggermus), fugler (særlig trekkfugler), rovdyr (rev, ulv, bjørn m.m.), reptiler og skilpadder, fisk, ville dyr i dyrehage (inkludert dyr fra eksotiske områder). Det er ønskelig å involvere faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd i arbeidet i del 2. Forankring og organisering av arbeidet er ikke endelig bestemt. Risikovurderingene forventes bli publisert i juni 2018.

4. Saker som skal behandles på møtet

Rensefisk

Brit orienterte om status. Rapportutkastet er tilgjengelig for faggruppen på intranettet på Risken. Prosjektgruppen har identifisert en rekke risikofaktorer, men har ikke begynt å svare på spørsmålene i bestillingen (Terms of References) ennå.

Prosjektgruppen hadde et møte i Folkehelseinstituttets lokaler i Bergen den 29. august. Vidar Vold, fra Lerøy Seafood Group, deltok på møtet under formiddagen som høringsekspert og

fremførte sitt syn på problemstillinger og utfordringer knyttet til bruk av rensefisk. Den 25. september holdt prosjektgruppen et ekstra møte på telefon, hvor Unni Austefjord fra Marine Harvest Group presenterte sitt syn. Prosjektgruppen har enda ikke tatt stilling til hvordan informasjonen fra høringseksperter skal brukes i vurderingen.

Saksbehandler ved Mattilsynet, Jonathan Vaz, går ut i permisjon fra og med oktober. Odd Arne Brimsøe fra Mattilsynet i Bergen vil overta hans rolle i denne saken.

Vedtak: Prosjektgruppen trenger mere tid til å ferdigstille risikovurderingen. Prosjektdeltakerne har fått frist for levering 1. november. Avsluttende møte i prosjektgruppen blir 10. november. Faggruppen skal evaluere og godkjenne vurderingen i siste uken i november. Ny publiseringsdato er satt til 14 desember.

Bruk av strømstøt på dyr

Knut Bøe orienterte om status. Prosjektgruppen hadde oppstartsmøte 5. september der arbeidsoppgaver ble fordelt. Kunnskapsoppsummeringen blir trolig relativt kort, siden litteraturen er begrenset. Derimot finns det mye studier på menneske, som kanskje kan være til nytte i arbeidet.

Knut Bøe informerte i august VKM at han også er involvert i et oppdragsprosjekt ved NMBU, der effekten av et virtuelt gjerde på atferd og velferd hos melkegeiter skal studeres i norske geitebesetninger under høsten i 2017. NoFence finansierer prosjektet, men det er Mattilsynet som har utformet spørsmålene som skal besvares. Mattilsynet har orientert sine regioner om hvilke besetninger som inngår i undersøkelsen. Knut har redegjort skriftlig for sin habilitet i denne saken med sekretariatet i VKM.

Vedtak: Prosjektgruppen holder neste møte den 17. eller 18. oktober. Evaluering og godkjenning av kunnskapsoppsummering gjøres på neste faggruppemøte, eventuelt via epost i forkant av møtet. Publisering blir 1. desember.

5. Nytt fra sekretariatet

Administrasjonssjef Gisle Solstad informerte faggruppen om ressursbruk, budsjettprosess i prosjektene, de nye prosjektrutinene i VKM samt interne prosjekter ved sekretariatet. Flere medlemmer har vært med på kompetansehevende tiltak, som f. eks. BTSF-kurser, noe sekretariatet er meget positive til.

VKM har flyttet fra Pilestredet Park til Myrens Verksted under sommeren. Noen har kommentert at veibeskrivelse på hjemmeside kunnes gjøres tydeligere.

Sekretariatet har diskutert mulige løsninger for registrering av VKM-rapporter i Cristin og hvilke forfatterkriterier som skal gjelde. Saken vil tas opp igjen med Hovedkomiteen og prosjekteierne vil orientere om saken fortløpende.

Hvordan litteratur og bruk av referanser skal presenteres på en transparent måte ble tatt opp. Mange artikler er ikke tilgjengelige digitalt og må bestilles på bibliotek. Vi bør presentere litteratursøkestrategier tydeligere i faggruppens risikovurderinger. Faggruppen har tidligere brukt høringsekspert under arbeidet med risikovurderinger. Disse erfaringer kan komme til nytte for andre faggrupper i VKM.

6. Diskusjon av nye bestillinger/utkast til bestillinger

Rogn/fiskemelke

Denne saken er i bestillingsdialog med Mattilsynet. Kristina Landsverk har overtatt ansvaret som saksbehandler. VKM mottok et utkast til bestilling i begynnelsen av juli. Mattilsynet avgrensner oppdraget til å gjelde frossen melke fra laks og ørret. Miljødirektoratet vurderer å ta del i bestillingen og skal diskutere saken med Mattilsynet innen nær fremtid. Under presentasjonen av bestillingsutkastet fremførte Mattilsynet fire argumenter for å eventuelt involvere en ekstern ekspert fra Chile i prosjektgruppen. VKM understreket at kun en av disse argumentene, nemlig å dra veksler av chilensk kompetanse, er relevant for VKMs rolle som en vitenskapelig og uavhengig aktør.

Vedtak: Kristina Landsverk skal gå igjennom bestillingsutkastet sammen med VKM i et møte 2. oktober. Prosjektet vil starte tidlig neste år. Mattilsynet ønsker at resultatene i risikovurderingen presenteres på OIEs konferanse i Chile i 2019.

7. Saker fra andre faggrupper

Ingen saker

8. Saker som har vært behandlet i faggruppen siden forrige møte

Risikovurderingen om import og utsetting av stökkender for jaktformål ble publisert 15. juni.

Rådet for dyreetikk publiserte en uttalelse om denne saken 30. august, på oppdrag fra Mattilsynet.

9. Saker til hovedkomiteen

Ingen saker

10. Kort orientering fra møte i Hovedkomiteen

Ingen saker

11. Orientering fra prosjektgrupper eller lignende

Ingen saker

12. Møter o.a. av felles interesse

EFSA's Scientific network for risk assessment in Animal Health and Welfare (AHAW) møtes 12-13. oktober. Denne gangen er temaet dyrehelse. Deler av møtet vil fokusere på hvordan harmonisering av datainnhenting kan forbedres. Faggruppen påpekte behovet for en oppdatering om status i implementering av regelverk for halekupering på gris.

Neste runde av BTSF-kurs kjører i gang i 2018. Faggruppen har meldt inn tre kandidater for kursene på mikrobiologi, dyrehelse samt dyrevelferd. Så langt har Brit Hjeltnes og Cecilie Mejdell blitt akseptert på BTSF-kurset på dyrevelferd 22-26 januar. Mange i faggruppen er interessert i mikrobiologi-kurset. VKM vil prioritere de medlemmer fra berørte faggrupper og eventuelt fra sekretariatet som ikke har deltatt på noen av disse kurser tidligere.

13. Eventuelt

Hovedkomiteen møtes 6. oktober. Brit Hjeltnes kan ikke bli med på dette. Espen Rimstad eller Roar Gudding vil delta i hennes sted.

14. Nytt dato for neste møte

Faggruppen møtes igjen 21. november.